

پارادوکسی شاه و ژنرال وطن پرست

چرا در سال های پیش از انقلاب، حتی یک مقام نظامی به محبوبیت نسبی بین مردم دست نیافت؟

توفانیان، مسئول خریدهای تسلیحاتی شاه که به شدت مورد حمایت غرب بود، بیشتر به سود آمریکایی ها فعالیت می کرد تا ایران. این وضعیت، به ویژه پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، به شکلی گسترده تر به چشم آمد؛ مستشاران نظامی آمریکایی در تار و پود ارتش ایران نفوذ داشتند و نقش مهمی در ارتقا و تثبیت جایگاه نظامیان عالی رتبه ایفا می کردند. برخی مورخان بر این باور هستند که ارتشبد از هاری، با حمایت و حتی دیکته آمریکایی ها به مقام رئیس ستاد مشترک ارتش رسید. نفوذ آمریکایی ها در ارتش چنان بود که حتی در روزهای پایانی عمر رژیم پهلوی، با فرستادن ژنرال هایزر و به واسطه اطمینان کاذبی که به تسلطشان بر بدنه ارتش شاه داشتند، کوشیدند تا اوضاع را به نفع محمدرضا پهلوی تغییر دهند، اما این کار به سرانجام نرسید. بدیهی بود که در میان نظامیانی که با بیگانگان نرد عشق می باختند و در همکاری و همراهی با آن ها

جواد نوائیان رودسری – شهادت مظلومانه سردار سلیمانی و یارانش و بدرقه میلیونی مردم ایران از پیکرهای مطهر آن ها، نشانی آشکار از محبوبیت آن سردار سرفراز در میان مردم ایران دارد. در تاریخ ایران، سرداران محبوبی زیسته اند که مورد احترام ملت خود بوده اند و فقدانشان، داغی آشکار را بر قلب ایرانیان نهاده است. یافتن این سرداران در لابه لای صفحات تاریخ، کار سختی نیست؛ از آریوبرزن، سورنا، عباس میرزا و امامقلی خان گرفته تا همت و خرازی و سلیمانی، سرداران رشیدی که اوراق زرینی را در تاریخ این سرزمین رقم زده اند. با این حال، هر چه صفحات تاریخ ۵۳ ساله رژیم پهلوی را زیر و رو می کنیم، اثری از چنین سرداران نامی و محبوبی نمی یابیم. در دورانی که شاه، بخش مهمی از بودجه کشور را به امور نظامی اختصاص می داد، جای شگفتی است که در میان ژنرال هایش، اثری از یک ژنرال محبوب و مردمی نیست؛ گویی ملت هیچ کدام از ارتشبد ها و سپهبد های پهلوی را لایق محبت خود نمی دانستند و در مجموعه افتخارات خود جای نمی دادند. این وضعیت در تمام دوران ۳۷ ساله حکومت محمدرضا پهلوی، به شکلی ویژه قابل مشاهده است؛ انگار میان وجود او و حضور ژنرال های وطن پرست، پارادوکسی برقرار است؛ آن گونه که هیچ کدام قادر نیست دیگری را تحمل کند! راز این پارادوکس، موضوع ادامه این نوشتار خواهد بود؛ در واقع بر آنم تا آوردن چند دلیل، به علت و چرایی این پارادوکس پاسخ دهم:

یکم: شاه فاقد پایگاه مردمی قوی بود و خودش از این مسئله به خوبی آگاهی داشت. او می دانست که مردم، رغبتی به تداوم و استمرار حکومتش ندارند؛ در شهریور ۱۳۲۰، با وجود اشغال ایران توسط بیگانگان و سابقه درخشان ایرانیان در ایستادگی برابر اجانب، هیچ کس به حمایت از پدرش بر نخاست. در مشهد، مردم از دادن وسایل نقلیه شخصی به نظامیان رضاشاه خودداری کردند. کار به جایی رسید که حتی مسئول

اسناد تاریخی

جنون آتاتورک در مغر رضاشاه!

رضاشاه به شدت تحت تأثیر آتاتورک، رئیس جمهور غرب گرای ترکیه قرار داشت؛ تا آن جا که مسافرت پهلوی اول به ترکیه را سر آغاز به اصطلاح «تجدد آمرانه» وی می دانند. این مسئله تنها در میان مورخان ایرانی مورد توجه قرار نگرفته است؛ گزارش هایی از نشریات آسیایی، در دوران رضاشاه وجود دارد که این نگاه را تأیید می کند. به عنوان نمونه، روزنامه «هند» چاپ کلکته، در شماره مورخ ۲۳ مارس ۱۹۳۶ (۳ فروردین ۱۳۱۵) خود، یادداشتی در این باره منتشر کرد که کنسول ایران، ترجمه آن را با قید درجه «محرمانه» به ایران فرستاد. در این سند تاریخی که مؤسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی منتشر کرده، آمده است: «وزارت امور خارجه / دفتر محرمانه / ترجمه روزنامه «هند» [چاپ] کلکته مورخ ۲۳ مارس ۱۹۳۶ (۳ فروردین ۱۳۱۵) / رضاشاه، مسحور مصطفی کمال شده! / ریشه دوانی [افکار و عقاید] مصطفی کمال در ایران خیلی خطرناک است. این شخص پادشاه افغانستان (امان... خان) را به خاک خود دعوت کرد و گفت چون ملت اسلامی باید به اوچ کمال برسد، لہذا همان طور که من در کشور ترکیه جدیت کردم، شما هم در مملکت خود اقدام و به اصلاحات لازمہ بپردازید. اینک، شکار تازه مصطفی کمال، رضاشاه است که مرد زرنگی [هم] نیست. رضاشاه یک مرد نظامی عادی و مصطفی کمال هم دارای جنون روحی است و تمام افکارش به رضاشاه سرایت کرده [به طوری] که [رضاشاه] عیناً نقشه ششار الیه را تعقیب می کند. شمشیر ادر ایران به کار انداخته. علما و مجتهدین را تلف کرده، و مردم را مجبور می کنند قرآن را به زبان فارسی تلاوت کنند.»

مفاخر فرهنگی

به مناسبت درگذشت آیت... رسولی محلاتی

ترجمان تاریخ اسلام برای نسل امروز

آیت... سیدهاشم رسولی محلاتی شامگاه پنج شنبه گذشته، در ۸۹ سالگی دار فانی را وداع گفت؛ دانشی مردی که عمری را در راه خدمت به اسلام و معارف بلند آن گذراند. برای کسانی که به مطالعات تاریخ اسلام و نیز، تاریخ ادیان علاقه دارند، او یک نام آشنا و پرافتخار است. با این حال، گستره مطالعات آن عالم نامدار، به بررسی های مرتبط با مباحث تاریخ اسلام و ادیان منحصر نمی شود؛ او مترجم قرآن کریم و عالمی صاحب نظر در اخلاق و حدیث بود. در زمانه ای که هنوز افراد اندکی در حوزه های علمیه به فکر نگارش آثار دینی به زبان امروزی بودند، مرحوم آیت... رسولی محلاتی دست به قلم برد و با نگارش آثار متعدد، به ویژه در زمینه تاریخ اسلام و ادیان، خوانندگان بسیاری را به مطالعه در این زمینه، علاقه مند کرد. نگارش کتاب ارزشمند «تاریخ انبیا» که باید آن را نخستین کتاب از نوع خود، در تاریخ معاصر بدانیم، یکی از مشهورترین آثار آن عالم ربانی به شمار می آید. افزون بر این، آیت... رسولی محلاتی، با نگارش آثاری درباره زندگانی ائمه معصومین (ع) و ترجمه کهن ترین متون تاریخی جهان اسلام، مانند «سیره ابن هشام»، «مقاتل الطالبیین» و «الارشاد»، نقش مهمی در معرفی این آثار به جامعه علمی ایران داشت. او در زمینه متون دینی شیعه و به ویژه، مناجات ها و احادیث اهل بیت (ع) نیز، خدمات شایان توجهی انجام داد؛ گزیده کتاب مقاتل الجنان، با ترجمه آن مرحوم و نیز، «مبارزه با گناه»، «سخنی درباره روزه»، «چهل حدیث» و «احسن القصص» (شرح مستند داستان حضرت یوسف)، در زمره ده ها اثری است که مرحوم آیت... سیدهاشم رسولی محلاتی در این زمینه به رشته تحریر درآورده است. آن مرحوم، علاوه بر عضویت در دوره دوم مجلس خبرگان رهبری، از شاگردان امام خمینی (ره) و رئیس دفتر ایشان بود و پس از آغاز رهبری حضرت آیت... خامنه ای نیز، مسئولیت دفتر و جوهات و مسائل شرعی معظم له را بر عهده داشت.

FARJAD ROCK CANDY
نبات زعفرانی فرجاد

Contact us
ارتباط با ما

۰۵۱ - ۳۳ ۷۲ ۰۸۵۹